

ЛЕОНІД ОЛЕКСАНДРОВИЧ ГРОМОВ

9 вересня 2014 року пішов з життя відомий нейротоксиколог і нейрофармаколог, завідувач відділу нейрофармакології ДУ «Інститут фармакології та токсикології НАМН України», заслужений діяч науки і техніки СРСР, лауреат премії АМН України, доктор медичних наук, професор Леонід Олександрович Громов.

Л. О. Громов розпочав свою наукову діяльність в Інституті фармакології та токсикології в 1969 році, а в 1977 році організував лабораторію нейрофармакології, яку незмінно очолював понад 35 років.

За цей час професор Л. О. Громов збагатив медичну науку видатними досягненнями в розумінні механізмів розвитку судомних станів, порушень мнестичних процесів і структури сну, антихолінергічного психозу та наркоманій. Проведені експериментальні дослідження стали основою для розробки патогенетичних засобів корекції зазначених патологічних станів. Леонід Олександрович є співавтором ряду патентів України на перспективні лікарські засоби: атиповий транквілізатор Галотранк, антиконвульсанти Етобробал і Циклобамат, ноотропний засіб

Бінотропіл, антидепресант Антидепресин, антинаркотичний засіб Флуридон.

Л. О. Громов ініціював проведення в Україні фармакологічних досліджень такого класу природних регуляторів основних життєвих функцій організму, як нейропептиди. Результати виконаних науково-дослідницьких робіт узагальнені в монографії «Нейропептиди», за підготовку якої професор Л. О. Громов був удостоєний Премії АМН України. Під його керівництвом уперше в світі було експериментально доведено наявність опіатних рецепторів на внутрішній поверхні мембрани нейрона, визначено роль порушень обміну та функцій опіоїдних нейропептидів у патогенезі антихолінергічного психозу, встановлено антидотну дію морфіну при отруєнні М-холінолітиками та його ефективність при психомоторному збудженні.

До відмінних особливостей усіх етапів наукової діяльності Леоніда Олександровича слід віднести її багатовекторність, яка свідчить про широке коло наукових інтересів. Захистивши дисертацію за двома спеціальностями (фармакологія та нервові хвороби), у подальшій роботі в області експеримен-

---

тальної фармакології та токсикології він приділяв основну увагу найактуальнішим питанням таких клінічних дисциплін, як неврологія, психіатрія та наркологія.

Під керівництвом професора Л. О. Громова у відділі нейрофармакології вивчалися нейромедіаторні та нейропептидні механізми судомних нападів, психотичних і афективних станів, опіоїдної залежності та абстинентного синдрому, терапевтичної резистентності до ефектів нейротропних засобів. Отримані дані дозволили встановити опіоїдєргічний механізм розвитку антихолінергічного психозу. Експериментальне підтвердження гіпотези щодо ролі статевих гормонів у патогенезі наркоманій послужило підґрунтям для розробки нового підходу до фармакотерапії опіоїдної залежності з використанням оборотних блокаторів рецепторів тестостерону. На моделях епілепсії та неврозу було встановлено наявність протисудомної активності в похідних циклічних монокарбаматів і нейролептичної – у триметоксизамісечних похідних галової кислоти.

Останніми роками Л. О. Громов працював над розробкою принципово нових теоретичних уявлень щодо патогенезу шизофренії: згідно із робочою гіпотезою, розвиток захворювання зумовлений змінами структурно-функціонального стану мозолистого тіла – калозопатією. Під керівництвом професора Л. О. Громова здійснювався пошук шляхів оптимізації фармакотерапії епілепсії, депресій та психозів з урахуванням міжпівкульної асиметрії мозку та феномена толерантності до дії психотропних лікарських засобів.

Л. О. Громов – автор понад 300 публікацій, 30 винаходів, 3 монографій.

Леонід Олександрович успішно поєднував плідну науково-організаційну роботу з викладацькою діяльністю: протягом багатьох років він читав курс лекцій «Хімія лікарських засобів» на кафедрі органічної хімії Національного університету імені Т. Г. Шевченка, як лектор брав участь у роботі всіх шкіл молодих учених-фармакологів України. Професором Л. О. Громовим підготовлено плеяду учнів – 30 кандидатів та 10 докторів наук, які продовжують справу свого Вчителя на університетських кафедрах і в лабораторіях науково-дослідних центрів України, Франції, Великобританії, Японії.

Протягом багатьох років Л. О. Громов був головним токсикологом м. Києва, членом президій Асоціації фармакологів України та Асоціації нейронаук України, Європейської асоціації нейроендокринологів, членом Товариства токсикологів України, а також членом редколегій наукових журналів «Фармакологія та лікарська токсикологія», «Вісник фармакології та фармації», «Клінічна фармація», «Современные проблемы токсикологии».

У пам'яті колег та учнів Леонід Олександрович Громов лишатиметься прикладом справжнього вченого, риси якого унікально поєднувалися з надзвичайною людяністю та доброзичливістю.

*ДУ «Інститут фармакології та токсикології НАМН України»,
ГО «Асоціація фармакологів України»*